

Posudek diplomové práce

Autor posudku: Jiří Koubek

Název práce: Čtyřkoalice- anomálie či výraz systémové tendence?, případová studie českého stranického systému

Autor práce: Vladimír Hanáček

vedoucí práce: PhDr. Jan Bureš, Ph.D.

Vladimír Hanáček předkládá k obhajobě nadprůměrně kvalitní práci, a to po stránce intelektuální, odborné, formální i jazykové. Autor si klade otázku, zda Čtyřkoalice mohla reálně aspirovat na roli jednoho z hlavních pólů stranického systému, a narušit tak do té doby převažující bipolární půdorys.

Struktura práce je logická a vhodně odpovídá vytyčené otázce. Velmi kvalitní je na stranicko-systémovou rovinu zaměřená analytická první kapitola, která přináší řadu inspirativních postřehů a prokazuje velmi dobré pochopení Sartoriho, Blondelova i Mairova díla.

Ve druhé, poněkud více popisné kapitole mapuje vývoj českého stranického systému mezi lety 1996 a 1998, tedy v období, kdy již budoucí 4koalice žila svého druhu prenatalním životem.

Solidně zpracovaná je i další část, v níž autor provádí (po krátkých medailoncích věnovaných jednotlivým subjektům 4koalice) velmi důkladný rozbor geneze 4koaličního projektu. I zde je zpracování přehledně a logicky členěno do fází, které vystihují proměňující se dynamiku jak spolupráce mezi jednotlivými aktéry, tak jejich vnitrostranické poměry, tak stranicko-systémový kontext.

Čtvrtá kapitola čtenáře seznamuje s programatikou 4koalice, přičemž obzvláště zdařilý je závěr, který zkoumá místa kongruence i divergence mezi jednotlivými stranami i uvnitř nich, a to i s posuny v čase. Programatika vlastně zasahuje i do následující, páté části, která je lehce vágním a matoucím způsobem nazvána „*Zapojení 4koalice do politického systému ČR*“. Uvnitř této kapitoly se pozornost autora od sledování obecně-ideových východisek pozvolna přesouvá k dobovým politickým tématům (Kosovo, televizní krize, IPB, apod).

V poslední kapitole Hanáček pracuje s konceptem štěpení a vypůjčuje si ho k vysvětlení hlubších strukturálních vnitřních příčin nezdaru 4koalice. Druhým klíčovým faktorem pro vysvětlení nezdaru je zde personální volatilita a absence stabilního vedení nejen 4koaličního projektu, ale vlastně i jeho konstitutivních stran.

Jakožto autor kladoucí důraz na stranicko-systémový kontext však Hanáček identifikuje i faktory vnější, v první řadě posun konstelace hlavních českých stranických aktérů ve vztahu k opoziční smlouvě. Po distanci ČSSD od tohoto uspořádání a krachu radikální volební reformy postupně 4koalice ztratila jednu z klíčových motivací a legitimací své existence – živnou půdu pro mobilizaci, rozhodnou opozici a moralistní vymezení se proti domněle nemravné alianci. Mezi vnější faktory však řadí i autonomní dynamiku, kterou generuje stranický systém jako takový – konkrétně dlouhodobou tendenci k bipolárnímu rozvržení a k reprodukci jediného dominantního (socioekonomického pravolevého) štěpení, které představovalo brzdu proti rozličným pokusům o dlouhodobou a pevnou implantaci dalších dimenzí mezistranické soutěže (evropské téma, postmateriální agenda, oposmlouva vs. občanská společnost, apod.).

Autor prokazuje schopnost přesáhnout partikulárně české (navíc časově velmi omezené) téma 4k směrem k obecnějším a místy dosti originálním úvahám o „stranické geopolitice“ (volně parafrázuji), počtu a vzájemném působení pólů, a v těchto úvahách nezapře své sartoriánské a mairovské základy.

Naopak poněkud potlačena zůstává v práci taktéž klíčová rovina vnitřní organizační struktury jednotlivých stran a z ní plynoucích faktorů institucionální povahy. Spíše než jako výhrada vůči předkládané práci (kde má autor plné právo zaměřit svou pozornost směrem, kterým činí), necht' je toto chápáno jako možný směr pro další bádání v tomto tématu. Rozhodně práci **doporučuji k obhajobě s hodnocením výborně.**

V Praze, 14.9.2011